

UMUMIY O'RTA TA'LIM MAKTABI O'QITUVCHILARI UCHUN

QO'LLANMA

Sinf: 6-sinf

Mavzu: "Xulq-atvor qanday bo'lsa, oqibat ham shunday bo'ladi"

Dars davomiyligi: 45 daqiqa

Dars maqsadi:

1. O'quvchilarga xulq-atvor va oqibatlar o'rtasidagi bog'lanishni tushuntirish.
 2. Noo'rin xatti-harakatlar va ularning oqibatlarini aniqlashtirish.
 3. Rost va yolg'on so'zlashning hayotdagi ahamiyati va oqibatlarini o'rganish.
 4. Rostgo'ylikning qadriyat sifatidagi ahamiyatini tushuntirish va yolg'onning zararli oqibatlarini tushuntirish.
-

Kutilayotgan natijalar:

1. O'quvchilar xulq-atvor va oqibatlar o'rtasidagi bog'lanishni aniq tushunadilar.
 2. O'quvchilar noo'rin xatti-harakatlarning oqibatlarini anglab, yomon natijalardan qochish yo'llarini bilib oladilar.
 3. O'quvchilar rost so'zlashning ahamiyatini tushunib, yolg'onning zararli ta'siri haqida ma'lumotga ega bo'ladilar.
 4. O'quvchilar rostgo'ylik va yolg'on o'rtasidagi farqni anglab, o'z hayotlarida to'g'ri qarorlar qabul qilishni o'rganadilar.
-

Metodlar:

- **Suhbat:** Mavzu bo'yicha fikr almashish, savol-javob.
 - **Blits-so'rov:** Tezkor savollar orqali mavzuni mustahkamlash.
 - **Hikoya:** Hayotiy misollar orqali tushuncha berish.
 - **Rolli o'yinlar:** Amalga oshirilgan xatti-harakatlarning oqibatlarini jonli ko'rsatish.
-

Foydalanadigan materiallar:

- **Rasmlar:** Xulq-atvor va uning oqibatlariga oid ko'rgazmali materiallar.
 - **Kartochkalar:** Savollar va vaziyatli topshiriqlar.
 - **Taqdimot:** Rost va yolg'on so'zlash, xulq-atvorning ta'siri haqidagi slaydlar.
-

Dars qismlari:

1. Darsga kirish (5 daqiqa)

O'qituvchi:

- "Hayotda har birimiz qanday munosabatda bo'lishimizni, qanday qarorlar qabul qilishimizni belgilab beradigan axloqiy qoidalar mavjud. Harakatlarimiz oqibatini anglash muhimdir."
 - Savollar:
 - "Har bir harakat va so'zning qanday oqibati bo'lishi mumkin, deb o'ylaysiz?"
 - "Bugun biz xulq-atvor va uning oqibatlari, rost va yolg'on so'zlashning hayotdagi ta'siri haqida suhbatlashamiz."
-

2. Mavzuni tushuntirish (10 daqiqa)

Xulq-atvor va oqibatlar:

- **Ta'rif:** "Har bir harakatimiz ma'lum oqibatlarga olib keladi. Yaxshi xulq-atvor ijobiy, yomon xulq-atvor salbiy natijalarga sabab bo'ladi."
- **Misol:** "Agar siz boshqalarga yordam bersangiz, odamlar sizga ham yordam berishni xohlashadi – bu ijobiy oqibatdir."

Noo'rin xatti-harakatlar:

- **Ta'rif:** "Noo'rin xatti-harakatlar jamiyatda salbiy holatlarga olib kelishi mumkin. Bunday harakatlar ko'pincha muammolarga sabab bo'ladi."
- **Misol:** "Agar kimdir boshqalarga hurmatsizlik ko'rsatsa, bu uning do'stlari bilan aloqasiga salbiy ta'sir ko'rsatadi."

Rost va yolg'on so'zlash:

- **Ta'rif:** "Rost so'zlash — bu haqiqatni aytish, yolg'on so'zlash esa odamlarni aldashdir."
 - **Misol:** "Rostgo'ylik — ishonchli munosabatlar asosi, yolg'on esa ishonchsizlik va adovatga olib keladi."
-

3. Hayotiy vaziyatlar (Keyslar) (10 daqiqa)

Keys 1:

- **Vaziyat:** "Sinfda bir o'quvchi boshqalarni yomon gaplar bilan izza qilmoqda. Siz qanday harakat qilgan bo'lardingiz?"
- **Savollar:**
 1. Bu holatda noo'rin xatti-harakatlardan qanday qochish mumkin?
 2. Ushbu xulq-atvor qanday oqibatlarga olib keladi?

Keys 2:

- **Vaziyat:** "Do'stingiz Anvar haqida yolg'on gaplar tarqatmoqda. Bu holat Anvarga qanday ta'sir ko'rsatadi?"
 - **Savollar:**
 1. Rost so'zlashning ahamiyati nimalarda?
 2. Yolg'onning qanday zararli oqibatlari bo'lishi mumkin?
-

4. Rolli o'yinlar (10 daqiqa)

Rolli o'yin 1:

- **Vaziyat:** "Do'stingiz yolg'on so'zlayapti, siz esa uni to'g'ri yo'lga boshlashingiz kerak. Nima qilgan bo'lardingiz?"
 - **Rollar:**
 - Bir o'quvchi yolg'on so'zlaydi,
 - Ikkinchisi esa uni to'g'ri yo'lga boshlaydi.
 - **Maqsad:** Rostgo'ylik va to'g'ri xulq-atvorni amalda tushuntirish.
-

5. Blitz-so'rov (5 daqiqa)

Savollar:

1. Xulq-atvor va oqibatlar o'rtasida qanday bog'lanish bor?
 2. Noo'rin xatti-harakatlarning oqibatlari qanday bo'ladi?
 3. Rost so'zlashning hayotdagi ahamiyati nimada?
 4. Yolg'on so'zlash qanday salbiy oqibatlarga olib keladi?
-

6. Darsni yakunlash (5 daqiqa)

O'qituvchi:

- "Bugun xulq-atvor va oqibatlar, rost va yolg'on so'zlash mavzulari haqida fikr almashdik. Har bir harakatimiz va so'zimiz kelajakda qandaydir natijaga olib keladi. Rostgo'ylikni tanlab, to'g'ri xulq-atvorga intilish — baxtli hayot sari tashlangan qadamdir."

Suhbat:

- "Sizningcha, xulq-atvoringiz hayotingizda qanday oqibatlarga olib kelgan?"
- "Rost so'zlash bilan yolg'on o'rtasidagi eng katta farq nimada, deb o'ylaysiz?"